

پژوهشی در تاریخ ترجمه ی
متون انگلیسی در ایران
از آغاز تا پایان دوره ی مظفری

تألیف:
محمد خالد فیضی

زیر نظر:
دکتر هوشنگ خسروبیگی

سرشناسه

: فیضی، محمدخالد، ۱۳۵۸ -

Feizi, Mohammad Khaled

عنوان و نام پدیدآور : پژوهشی در تاریخ ترجمه‌ی متون انگلیسی در ایران / از آغاز قاجاریه تا پایان دوره‌ی مظفری / تألیف محمدخالد فیضی؛ زیر نظر هوشنگ خسرویگی.

مشخصات نشر : تهران: لوح محفوظ، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۲۱۶ ص.

شابک : 978-600-8000-94-5

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.

موضوع : ترجمه - ایران - تاریخ - قرن ۱۳ ق.

موضوع : Translating and interpreting - Iran - History - 19th century

موضوع : زبان انگلیسی - ترجمه به فارسی.

موضوع : English Language - Translating in to Persian

شماره افزوده : خسرویگی، هوشنگ، ۱۳۴۶ -

رده بندی کتبی : ۱۳۹۷ پ ۴۹۴/ف PIR2894

رده بندی دهی : ۸۴۴/۰۲

شماره کتابشناسی ملی : ۵۱۰۹۶۷۰

● پژوهشی در تاریخ ترجمه‌ی متون انگلیسی در ایران

مؤلف: محمد خالد فیضی

زیر نظر: دکتر هوشنگ خسرویگی

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: ۱۳۹۶ ش.

صفحه و قطع: ۲۱۶ صفحه، وزیری

لیتوگرافی: لوح محفوظ

ناشر: لوح محفوظ

تهران: خیابان پامنار، کوچه بنی‌هاشمی، پلاک ۱۲. تلفن: ۳۳۹۰۳۳۷۲ - ۰۹۱۲۱۱۹۶۲۸۰

قم: خیابان صفاییه، کوچه ممتاز، پلاک ۶۷. تلفن: ۳۷۷۴۰۶۴۸

https://t.me/lawh_mahfouz

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤلف می‌باشد

قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۵ - ۹۴ - ۸۰۰۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸ - 5 - 978 - 600 - 8000 - 94 - ISBN

فصل اول: تاریخ ترجمه در ایران

ترجمه در ایران قبل از اسلام.....

ترجمه بعد از اسلام تا قاجاریه.....

فصل دوم: تاریخ، مبانی و رضع فرهنگی ایران در دوره ی قاجاریه تا پایان دوره مظفری

مقدمه ای بر تاریخ، مبانی و رابط خارجی ایران.....

وضعیت فرهنگی ایران.....

فصل سوم: ترجمه در دوره قاجاریه تا پایان دوره ی مظفری

تاریخ ترجمه در دوره ی قاجاریه.....

عوامل مؤثر بر روند گسترش ترجمه در دوره ی قاجاریه.....

ترجمه های انگلیسی تا پایان دوره ی مظفری.....

مترجمین انگلیسی و اشخاص تأثیرگذار در ترجمه ی انگلیسی.....

ارزیابی جایگاه ترجمه از زبان انگلیسی در مقایسه با فرانسه.....

سخن پایانی.....

پیوست ها.....

فهرست منابع.....

مقدمه

در پژوهش‌های توصیفی-تحلیلی، مخصوصاً در حوزه‌ی تاریخ، از یک طرف قلم پژوهش‌گر و ردهای او در مجموع مطالب بسیار کم‌رنگ است. از طرف دیگر رویارویی با منابع مختلف، بعضاً با روایات مختلف، محقق را اگر بر ارزش کار خود به درستی واقف نباشد، سردرگم می‌کند. پژوهش پیش‌رو علی‌رغم قرار گرفتن در این تقسیم‌بندی، به دلیل پویایی و جذابیت بسیار، از یافته‌ها، نه تنها خسته‌کننده و انعطاف‌ناپذیر نبود، بلکه از تنوع و تطوّر جذابی نیز برخوردار بود که مدّتی شدن مدّت زمان پژوهش را هموار ساخت. به علاوه، جدید بودن موضوع و شوق اینکه، شاید بتوان چرایی ریشه‌ی تاریکی از تاریخ قاجار برافروخت، انگیزه‌ی انجام آن را دو چندان کرد.

قبل از آغاز پژوهش، تحقیقاتی در مورد پیشینه‌ی موضوع، مخصوصاً نقش تاریخ ترجمه انگلیسی و حتی عنوان‌های مشابه به عمل آمد. متأسفانه؛ نتیجه، از قِلّت منابع و فقدانِ خیرِ موضوعی حکایت داشت که از همان آغاز، توسل به تحقیقات و منابع جدید را با چالش روبرو کرد.

سرزمین ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی و دیگر جذابیت‌ها، همواره در تیررسِ نشرهای اروپایی بوده؛ لذا بررسی تاریخ دویست سال گذشته ایران، بدون توجه به نقش این دولت‌ها، کاری اِتر خواهد بود. در جریان این ارتباط که تقریباً از اوایل قرن نوزدهم شکل جدی‌تری به خود گرفت، نقش انگلیس و روسیه بسیار پررنگ‌تر از سایر کشورها بود. چگونگی این تعامل و تأثیر حضور این دول در ایران، موضوع کتاب‌های مختلفی بوده و تقریباً ابعاد سیاسی و اجتماعی و فرهنگی آن، بارها بازخوانی شده است، اما به نظر می‌رسد هنوز زوایای مبهمی از برخی تأثیرات این تعامل، در سایه و مصون از نقد منتقدین مانده است.

بخش اصلی پژوهش پیش‌رو تاریخ ترجمه متون انگلیسی از آغاز قاجاریه تا پایان دوره‌ی مظفری- یکی از همین مباحث است که ارزش فرهنگی آن بر هیچ کس پوشیده نیست. منتقدین بر این باورند که آغاز راه حرکت فرهنگی ایران در تاریخ معاصر - به خصوص در موضوع ترجمه از زبان‌های اروپایی - در دوره‌ی قاجاریه شکل گرفته و مترجمین امروزی، ادامه‌دهنده‌ی همان راه هستند.

در این پژوهش، پس از نگاهی گذرا به تاریخ ترجمه در ایران، در دوره‌ی قاجار به طور مفصل به این موضوع، مخصوصاً در بخش ترجمه‌ی انگلیسی پرداخته می‌شود. البته بنا نیست تمام ترجمه‌های انگلیسی به فارسی مورد نقد و بررسی قرار گیرد، بلکه در کنار اشاره به این ترجمه‌ها، سیر تاریخی ترجمه‌ی انگلیسی و شناسایی عوامل مؤثر بر ترجمه در دوره‌ی قاجار، مهمترین موضوع، مورد بحث است.

در قسمت تاریخ ترجمه در دوره‌ی قاجار، پس از مروری بر تاریخ سیاسی کشور تا قبل از مشروطیت، و جایگاه و سهم ایران در روابط خارجی و نیز به منظور برقراری ارتباطی آگاهانه با مباحث بعدی، به چگونگی وضعیت فرهنگی جامعه ایرانی پرداخته می‌شود.

مطالب بعدی، تاریخ ترجمه و ترجمان را در روند ترجمه در دوره‌ی قاجار را به طور کامل در بر می‌گیرد. در این قسمت، شرایط قبل و بعد از دوره‌ی قاجار، از نقطه نظر تأثیرگذاری بر روند ترجمه بررسی و ارگان‌های دولتی و فرهنگی، متصدی امر ترجمه بررسی می‌شود. در ادامه، آثار ترجمه شده از انگلیسی به فارسی ذکر شده و تأثیرگذارترین افراد و مترجمین انگلیسی نیز از نظر گذرانده می‌شود، مقایسه‌ی زبان فرانسه و انگلیسی به عنوان زبان‌های مبدأ در ترجمه پایان بخش این پژوهش است.